

Dyrker jenteheltene

Av SØLVI WÆRHAUG og ESPEN SJØLINGSTAD HOEN (foto)

Ronja Røverdatter, Buffy Summers, Lara Croft og Ellen Ripley = Jentekraft! Tre fedre står bak et pionerprosjekt om kvinnelige helter.

«Jentekraft» er første bok i en serie om kvinnelige helter. Bak prosjektet står forfatter Tor Åge Bringsværd (69), forfatter og reklamemann Roger Phil (53), samt filosof og grafisk designer Eilert Sundt (44). De har døtre i alderen fra to til 27 år.

– Det er veldig viktig å ha helter, men det er en stor overvekt av de mannlige. Alle trenger idealer og helter, og små jenter trenger andre idealer enn prinsesser, sier Tor Åge Bringsværd. Han har en datter på 23 år.

– Det er viktig å vise at jenter kan være tøffe og sterke, og at de ikke står på stoler og hylar når det løper en mus over gulvet, sier Roger Phil. Han har døtre på 24 og 27 år, og han har opplevd situasjoner der jenter har fått en urimelig forskjellsbehandling i forhold til gutter.

– At jenter ikke er like mye verdt som gutta, er dessverre en holdning som gjelder ennå, sier han.

Wonder Woman

Boken presenterer 41 kvinnelige helter. De fleste er hentet fra litteratur, tegneserier, TV og film, men det er også tatt med historiske og mytologiske helteskikkelser.

– Skygger mannlige helter for de kvinnelige?

– Ja, av og til gjør de det, fordi de kommer i par. Fantomet skygger for Sala, og Tarzan for Jane. Det samme gjelder for Robin Hood og Marian. Men Marianne er suveren, hun kommer ikke i skyggen av Tommy, i tegneserien om Tommy & Tigeren, sier Tor Åge.

– Men det gjør Batgirl, hun står i skyggen av Batman, sier Roger.

– Har dere noen favoritter?

– Jeg har alltid vært veldig glad i Dorothy i «Trollmannen fra Oz». Og så har jeg et spesielt

forhold til Hyrrokken – verdens sterkeste trolljente. Hun kommer direkte fra Jotunheimen, har ulver som ridedyr og ormer som tøylar! Hun er usedvanlig lite kjent og det er ufortjent. Hun ordnet opp da Balders likbåt satt fast i fjæresteinene – hun er den norske urkraften! sier Tor Åge.

– Jeg har veldig følelse for Wonder Woman – Diana Prince, den første kvinnelige superhelten. Hun ble umiddelbart adaptert som det barmfagre symbolet for kvinnebevegelser i USA, og hun brøytet vei for en skokk med kvinnelige helter, sier Roger om Mirakelkvinnen.

Vil fortsette

– Det gjorde Ellen Ripley i Alien-filmene også. Før Ripley var kvinner i science fiction-filmene blonde, lettskremte og passive. Det gjorde Ellen Ripley slutt på – hun er råtøff! Uten henne ville vi neppe fått helter som Lara Croft, Gillan Anderson og Sue Storm, sier Tor Åge.

– Må det menn til for å fremme kvinnelige helter?

– Vi liker jenter og er fedre til døtre. Det er naturlig at vi lager bok om kvinnelige helter. Det vil vi lage flere av, for det er altfor mange av dem til å få

» Det er veldig viktig å ha helter, men det er en stor overvekt av de mannlige.

plass i en bok. Det er spesielt at dette ikke er gjort før, sier Tor Åge.

– Vi er bare nødt til å fortsette, og vil gjerne ha forslag på så mange helter som mulig. Det kan bli mange bøker av dette – en hel serie, sier Roger.

«Jentekraft» utgis av baklengsførlaget Galrof (som er forlag baklengs), som satser på utgivelser i særklasse.

Startet forlag

Bak forlaget står de tre forfatterne av boken. De innledet sitt samarbeid i 2003 da de startet Norsk Kartozoologisk Forening. De elsker å granske bykart så nøye, at de etter hvert finner dyrefigurer formet av gatestreker.

I København fant de Den stygge Andungen fra H.C. Andersens eventyr på kartet. Det resulterte i forlagets første utgivelse; «Det dyriske København – en guide til byens kjerne».

Ved å gå rundt andungen får man en original tur. Interessen for kartozoologi er nok økende, for de solgte to tusen eksemplarer av boken.

– Vi brukte aksjekapitalen på 100 000 kroner på boken. Den genererte 200 000 kroner, så det gikk veldig greit, sier Roger Phil.

– Vi har ikke tatt oss et rødt øre i lønn – det kommer vi ikke til å gjøre på en stund! sier Tor Åge som stortrives med det lille forlaget.

– Vi startet forlag fordi det er en morsom lek – at vi er lekekamerater liker jeg veldig godt. Vi har kontroll over alt, vi er direktører alle sammen og det er ikke så verst. På et stort forlag ville en bok som «Jentekraft» bare drukne, sier Tor Åge Bringsværd.

E-post: solvi.warhaug@vg.no

Forfatterfedre med pionerprosjekt om kvinnelige idoler

LANG SERIE: – Det er så mange kvinnelige helter at de ikke får plass i en bok – dette kan bli en laaang serie, sier Tor Åge Bringsværd. Her sammen med medforfatter Roger Phil.

FEMINIST-IKON: Wonder Woman – Diana Prince, den første kvinnelige superhelten – i Lynda Carters skikkelse. Foto: WARNER BROS.

RYDDET VEI: Ellen Ripley, spilt av Sigourney Weaver, brøt nye barrierer i Alien-filmene. Foto: 20 TH CENTURY FOX

TENÅRINGS-HELT: Vampyrødøderen Buffy Summers (Sarah Michelle Gellar) har gjort inntrykk på tenåringer i alle aldre. Foto: SCANPIX

FORNUFTIG HELT: Gillian Anderson som fornuftens stemme i rollen som spesialagent Scully i UFO-serien X-files. Foto: REUTERS

SERVIL HELT: Til 1942 å være, var Tarzans Jane (spilt av Maureen O'Sullivan) banebrytende. Foto: SCANPIX/ZUMA PRESS

SPILL-HELT: Lara Croft fra Tomb Raider-spillene ble ikke mindre populær da hun dukket opp i kinoversjon i Angelina Jolies skikkelse. Foto: UPI